

RN 7/2023

Warszawa, dnia 15 listopada 2023 r.

Pan Marcin Malecko
Zastępca Dyrektora Zespołu

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowny Panie,

w odpowiedzi na Pana pismo nr VII.511.36.2023.MP z dnia 31.10.2023 r. uprzejmie informuję, że Towarzystwo TEPIS nie jest organem samorządu zawodowego, do którego miałyby zastosowanie powołany w Pana piśmie art. 17 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Ustawodawca nie zdecydował się dotychczas na ustanowienie samorządu dla tłumaczy przysięgłych. Pieczę nad należyтым sprawowaniem zawodu tłumacza przysięgłego sprawuje więc nie Towarzystwo TEPIS, a Minister Sprawiedliwości. Przy Ministrze Sprawiedliwości funkcjonuje Komisja Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych, która prowadzi postępowania z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej tłumaczy przysięgłych.

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS jest natomiast założonym w roku 1990 stowarzyszeniem i organizacją pożytku publicznego, którego działalność podlega przepisom ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach. Celem Towarzystwa TEPIS jest m.in. pogłębianie i szerzenie wiedzy z zakresu sztuki przekładu, dbałość o wysoką rangę zawodu tłumacza przysięgłego, współtworzenie zasad etyki zawodowej i dbałość o ich przestrzeganie jak również upowszechnianie wiedzy o roli tłumacza przysięgłego w realizacji prawa człowieka do rzetelnego procesu. Towarzystwo TEPIS jest jedną z kilku organizacji skupiających tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych, a przynależność do Towarzystwa jest dobrowolna.

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTICI
TEPIS

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

Zgodnie z § 21 ust. 3 Statutu Polskiego Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS Sąd Koleżeński będący jednym z organów Towarzystwa ma za zadanie rozstrzyganie sporów między członkami Towarzystwa, rozstrzyganie sporów między członkami a władzami Towarzystwa albo władzami koła terenowego Towarzystwa, rozstrzyganie sporów między członkami Towarzystwa a osobami w nim niezrzeszonymi, jeśli wchodzi w rachubę dobre imię członka Towarzystwa, oraz sprawowanie pieczy nad przestrzeganiem przez członków Towarzystwa Statutu i zasad etyki zawodowej określonych w opracowanym przez Towarzystwo TEPIS „Kodeksie zawodowym tłumacza przysięgłego”. Należy podkreślić, że Sąd Koleżeński nie jest sądem powszechnym ani sądem o charakterze dyscyplinarnym, a sądem rozstrzygającym – na zasadzie koleżeńskiej – konflikty w ramach Towarzystwa. Zgodnie z § 2 ust. 1 Regulaminu Sądu Koleżeńskiego Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS „Sąd Koleżeński jest powołany przede wszystkim do polubownego rozstrzygania kwestii spornych i konfliktów, na drodze porozumienia i kompromisu, po obiektywnym zbadaniu racji stron oraz wyjaśnieniu wszelkich okoliczności związanych ze sprawą, mając na względzie dobre imię i interes PT TEPIS oraz członków Towarzystwa”.

Sąd Koleżeński Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS jest jednoinstancyjny. Wynika to z faktu, że zgodnie z § 21 ust. 1 Statutu Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS Sąd Koleżeński składa się z 3-5 członków wybranych przez Walne Zgromadzenie Towarzystwa, natomiast zgodnie z § 4 ust. 2 Regulaminu Sądu Koleżeńskiego Sąd Koleżeński obraduje w składzie trzyosobowym - niemożliwe zatem byłoby utworzenie składu drugiej instancji, podobnie jak niemożliwe jest utworzenie składu złożonego z całkowicie nowych członków w przypadku złożenia przez członka nr 2 wniosku o ukaranie członka nr 1 (o której to sytuacji wspomina Pan w piśmie). Gdyby chcieć zapewnić dwuinstancyjność Sądu Koleżeńskiego oraz możliwość orzekania przez całkowicie nowy skład w sprawie wniesionej przez członka nr 2 przeciwko członkowi nr 1, Sąd Koleżeński musiałby dysponować czterema różnymi składami

orzekającymi, tzn. składać się z co najmniej 12 członków, co byłoby rażąco nieproporcjonalne w stosunku do liczebności pozostałych organów Towarzystwa TEPIS (w takiej sytuacji liczbą swoich członków Sąd Koleżeński przewyższałby nawet Radę Naczelną, która kieruje pracami Towarzystwa). W praktyce organ taki byłby niemożliwy do obsadzenia (w aktualnej kadencji Walne Zgromadzenie powołało 4 z 5 możliwych członków Sądu Koleżeńskiego, ponieważ zgłosiły się jedynie 4 osoby chętne do pełnienia tej funkcji), co paraliżowałoby pracę Towarzystwa.

Jeśli chodzi o równość procesową stron, postępowanie przed Sądem Koleżeńskim toczy się na zasadach koleżeńskich, bez udziału profesjonalnych pełnomocników procesowych. Zasadą przyjętą w Regulaminie Sądu Koleżeńskiego jest występowanie strony w swojej własnej sprawie. Nic nie stoi na przeszkodzie, by strona wnosząca zarzuty skorzystała z pomocy profesjonalnego pełnomocnika w celu sformułowania zarzutów. W związku z powyższym, na potrzeby zapewnienia równości stron i wsparcia stronie przeciwko której wniesione zostały zarzuty, stronie tej przyznaje się prawo (lecz nie obowiązek) przybrania obrońcy (przy czym jedynym wymogiem stawianym obrońcy jest członkostwo w Towarzystwie TEPIS).

Jeżeli chodzi o materialnoprawny zakres spraw Sąd Koleżeński rozstrzyga spory koleżeńskie w ramach Towarzystwa w oparciu o znajomość zasad etycznych i dobrych praktyk wykonywania zawodu tłumacza. Zgodnie z § 8 ust. 3 Regulaminu Sądu Koleżeńskiego „Sąd Koleżeński orzeka na podstawie przekonania opartego na swobodnej ocenie całokształtu materiału dowodowego ujawnionego w toku rozprawy, biorąc pod uwagę stopień winy i naruszenia zasad etycznych określonych w Kodeksie zawodowym tłumacza przysięgłego PT TEPIS, szkodliwość czynu i jego skutki dla strony, która wniosła wniosek o wszczęcie postępowania oraz dla Towarzystwa TEPIS i jego członków, a także postawę osoby, której stawiane są zarzuty.” Katalog kar orzekanych przez Sąd Koleżeński obejmuje karę upomnienia, nagany, zawieszenia w prawach członkowskich i zawieszenie w prawach pełnienia funkcji organizacyjnej do 4 lat, a najsurowszą karą jest skreślenie z listy członków

Towarzystwa. Sąd Koleżeński może również oddalić wniosek, jeżeli uzna, że nie jest on zasadny.

Regulamin Sądu Koleżeńskiego jest dostępny na stronie internetowej PT TEPIS, członkowie Towarzystwa TEPIS mają więc możliwość zaznajomienia się z procedurą obowiązującą w Sądzie Koleżeńskim Towarzystwa TEPIS przed złożeniem wniosku. Warto również podkreślić, że członkowie Towarzystwa TEPIS nie mają obowiązku wnoszenia sporów do Sądu Koleżeńskiego, który rozstrzyga je na zasadzie koleżeńskiej kierując się ww. względami deontologicznymi oraz dobrem Towarzystwa, lecz mają swobodę dochodzenia swoich roszczeń w sądzie powszechnym.

PT TEPIS jako stowarzyszenie działające pro bono na rzecz środowiska tłumaczy specjalistycznych i przysięgłych, a przez to przyczyniające się do poprawy standardów działania wymiaru sprawiedliwości w Polsce, jest żywo zainteresowane skrupulatnym przestrzeganiem zasad sprawiedliwości proceduralnej. W przypadku zatem jakichkolwiek dalszych wątpliwości uprzejmie prosimy o wskazanie przepisów prawnych, które – zdaniem Rzecznika – miałyby pozostawać w sprzeczności w Regulaminem Sądu Koleżeńskiego.

Z poważaniem

Prezes PT TEPIS

Marta Czyżewska

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGŁYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTICI
TEPIS

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS